

FGSZ FÖLDGÁZSZÁLLÍTÓ ZÁRTKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ÁLTALÁNOS SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOKRA VONATKOZÓAN

Tartalomjegyzék

1. Általános rendelkezések.....	4
2. Fogalom meghatározások	4
3. A földgáz átadás-átvételi helye	6
4. Átadási nyomás és hőmérséklet.....	7
5. A kiadási vagy betáplálási pont(ok) kapacitásai.....	8
6. Eljárás a lekötött földgázszállítási kapacitás túllépése esetén	8
7. A földgáz mennyiségének mérése és elszámolása	9
7.1 Általános előírások.....	9
7.2 A mérőrendszerek eseti ellenőrzése	10
7.3 Beavatkozás mérőrendszerekbe.....	10
7.4 A mérés nélkül átadott-átvett földgáz mennyiség meghatározásának módszerei.....	12
7.5 Leolvasási egyeztetés	13
7.6 Az előző havi gáz mennyiség meghatározásának módja	13
7.6.1 Elszámolási adatok kiolvasása a számítóművekből	13
7.6.2 Havi elszámolandó gáz mennyiség meghatározása.....	14
7.6.3 Havi elszámolás menete.....	15
7.7 Átvett aktuális havi gáz mennyiség reklamációja	16
7.8 Gáz mennyiség-mérő rendszerek működése és vizsgálata.....	16
7.8.1 A mérőrendszerek működése	16
7.8.2 A mérőrendszerek vizsgálata és vizsgálati dokumentációja	17
7.8.3 Nyomás és hőmérséklet hibahelyettesítő értékek a számítóművekben	19
7.8.4 Gázminőség adatok a számítóművekben	19
7.8.5 A számítóművek adatvédelme	20
7.8.6 A számítóművek egyes speciális beállításai	21
8. A földgáz minőségi jellemzői és azok mérése	21
9. Mennyiségi és minőségi adatok kifogásolása	22
10. Összevont hálózati pontok esetén a nominálás felosztása során alkalmazandó szabályok	22
11. Allokálás a földgázszállító rendszer hálózati pontjaira	23
12. Adatszolgáltatás	23
13. A földgáz szagosítása	23
14. A korlátozás elrendelése	24
15. Üzemzavar és karbantartás miatti üzemszünet	24

16. A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselőjének a Társaság területére történő belépésére vonatkozó szabályok	26
17. A Megállapodás megszűnése.....	27
18. Rendes felmondás	27
19. Vitás kérdések rendezése, irányadó jog	28
19.1. Vitás kérdések rendezése.....	28
19.2. Irányadó jog.....	28
20. Lehetetlenülés, Vis maior	28
20.1. Lehetetlenülés	28
20.2. Vis maior.....	29
21. Jogutódlás.....	30
1 számú. melléklet.....	31
1. Közvetlen szállítóvezetési felhasználó gázrendszerének vizsgálata	31
1.1 Tervfelülvizsgálat.....	31
1.2 Műszaki biztonsági ellenőrzés	32
1.3 Nyomáspróba.....	32
2. Üzembe helyezés, gázbeadás.....	33

1. Általános rendelkezések

A jelen Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: az ÁSZF) a Társaság és a Kapcsolódó rendszerüzemeltetők, illetve Közvetlen szállítóvezetési felhasználók (a továbbiakban Felek) között létrejött Együttműködési Megállapodásnak (a továbbiakban Megállapodás) a része, annak elválaszthatatlan 1. számú melléklete. A Megállapodás alapján a Felek kötelesek a vonatkozó jogszabályokban és az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzatban (a továbbiakban ÜKSZ) előírt körben, így a mérési, elszámolási, egyensúlyozási, adatszolgáltatási kérdésekben, illetve rendkívüli helyzetekben tanúsított magatartásuk során, valamint a kapacitásfejlesztés alkalmával történő eljárásnál, a normál, valamint rendkívüli üzemmenetnél követendő eljárásokban a jelen ÁSZF-ben és a Megállapodásban meghatározott rendelkezéseket alkalmazni.

A Társaság jogosult az ÁSZF-et a mindenkor hatályos megállapodásokat is érintően, egyoldalúan módosítani az Üzletszabályzatában és a jogszabályokban foglalt feltételek mellett. Az ÁSZF módosításai a módosítást megelőzően létrejött megállapodásokra is alkalmazandóak.

A Társaság kifejezetten kizárja a szerződéses partnerei általános szerződéses feltételeinek alkalmazását a fenti Együttműködési Megállapodások vonatkozásában.

A Társaság, a jelen ÁSZF hatálya alá tartozó, fenti típusú Együttműködési Megállapodások elfogadásának lehetőségét kifejezetten csak az ajánlatban szereplő feltételekre (Üzletszabályzata szerinti típus-megállapodás) korlátozza. Nem válnak az Együttműködési Megállapodások részévé a típus-megállapodástól eltérő, vagy azt kiegészítő jognyilatkozatok.

A Felek közötti Együttműködési Megállapodások érvényesen csak írásban jöhetnek létre. Az Együttműködési Megállapodások írásba foglalása, kizárólag a vonatkozó, a Társaság rendszerhasználati típusszerződése szerinti szerződések megkötése útján történhet. A Felek külön okiratba foglalt vagy szóbeli, ráutaló magatartással vagy hallgatással kifejezett jognyilatkozatai szerződést vagy szerződésmódosítást nem hoznak létre.

2. Fogalom meghatározások

A GET-ben, a Vhr.-ben és az ÜKSZ-ben rögzített fogalom meghatározásokon túl jelen Megállapodásban részletezett fogalmak és értelmezésük a következők:

Betáplálási-kiadási pont	A Társaság tulajdonában lévő csővezeték és a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/ Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó tulajdonában/üzemeltetésében lévő csővezeték csatlakozási kiadási vagy betáplálási pontja, ahol a földgáz az egyik üzemeltető rendszerből átkerül a másik üzemeltető rendszerébe.
Bt.	A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény.
Földgáz minőség	A Vhr. 11. számú melléklet szerint.
Joghatályos mérés	A Mérésügyi törvény szerint joghatályos mérések.
Kalibrálás	Azon műveletek összessége, amelyekkel - meghatározott feltételek mellett - megállapítható az összefüggés egy mérőeszköz vagy egy mérőrendszer értékmutatása illetve egy mértéknek vagy anyagmintának tulajdonított érték és a mérendő mennyiség etalonnal reprodukált megfelelő értéke között.
Informatikai Platform (továbbiakban: IP)	Olyan, a Társaság üzemeltetésében lévő alkalmazás rendszer, a hozzátartozó adatbázis kezelővel, amely a vonatkozó jogszabályok által előre definiált szabályok alapján képes más rendszerekkel szabványos, kétirányú adatkapcsolatot létesíteni, s amelyet a Rendszerhasználók, Rendszerüzemeltetők és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (továbbiakban: Hivatal) a hozzáférési jogosultságuk alapján használnak.
Méréstechnikai vizsgálat	Független akkreditált szervezet által végzett minősítő eljárás. Ezen eljárás célja annak megállapítása, hogy a mérőeszköz, mérőrendszer megfelel-e a mérésügyi követelményeknek.
Mérésügyi törvény	A mérésügyről szóló 1991. évi XLV törvény.
Műszaki-biztonsági hatóság	A Bt. szerinti bányafelügyelettel kapcsolatos feladatokat ellátó közigazgatási szerv.
Normál üzemmenet	Az az üzemállapot, amelyben a gázátadó állomás/betáplálási pont gázszűrő, nyomákszabályozó, gázmelegítő és nyomásvédelmi berendezése, amennyiben ilyennel

	rendelkezik, üzemszerűen működik.
Nem normál üzemmenet	Az az üzemállapot, amelyben a gázátadó állomás/betáplálási pont gázszűrő, nyomásszabályozó, gázmelegítő és nyomásvédelmi berendezései közül, amennyiben ilyennel rendelkezik egy vagy több meghibásodik, nem üzemszerűen működik.
Üzletszabályzat	A Társaság/Kapcsolódó Rendszerüzemeltető - Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó Hivatal által jóváhagyott üzletszabályzatai, melyek azok internetes honlapjain megtekinthetők
Üzemszünet	Az az üzemállapot, amikor a gázátadó állomáson a gázkiadás szünetel a kapcsolódó rendszer irányában.
Termelő minőségirányítási rendszerében „felügyelet alá vont mérés” (opcionális, termelőtől függ)	A minőségirányítási rendszerben a szervezet azon kiemelten kezelt mérései, melyek elszámolás jellegűek (a Mérésügyi törvény szerint joghatályosak), jogszabály, hatóság által előírtak, a termék minőségét jelentősen befolyásolják, vagy igazolás jellegű minőségi, mennyiségi paraméterek meghatározására szolgálnak.
Zavart normál térfogat	A számítómű nem üzemszerű analóg bemenőjele (nyomás -, vagy hőmérséklet távadó áramjel), vagy impulzus-bemeneteinek (mérőturbina -, valamint a mérőturbina ellenőrző jel) nem megengedett mértékű eltérése miatt, a számítómű zavart térfogati táraiban összegzett gázmennyiség.

3. A földgáz átadás-átvételi helye

A Megállapodás 2. sz. mellékletében meghatározott pont.

A Felek úgy tekintik, hogy a Rendszerhasználókkal kötött szerződések teljesítésének vonatkozásában a gázmennyiség, a gáznyomás és a gázhőmérséklet a betáplálási-kiadási ponton, illetve a Társaság és Kapcsolódó rendszerüzemeltető/ Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó vezetékeinek tulajdoni határán mindenkor megegyezik a gázátadó állomásokon/betáplálási pontokon mért gázmennyiség, gáznyomás, és gázhőmérséklet

értékekkel, (a mennyiségmérő-rendszer és a betáplálási-kiadási pont közötti, a Társaság tulajdonát képező vezetékszakaszhelyén meghibásodását kivéve).

A felső hőérték (égéshő) elszámolás szempontjából a betáplálási-kiadási ponton megegyezik a Földgáz Minőség Elszámolási Rendje (a továbbiakban MER) alapján meghatározott helyen, vagy helyeken mért értékekkel. (www.fgsz.hu)

A Társaság létesítményéhez csatlakozó Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó létesítményeinek mindenkor érvényes engedélyezési (engedélyezési nyomás, nyomáspróba értéke, kapacitás, valamint védelmi berendezések) adatait, illetve az MSZ EN 12186 szabvány szerinti tervezési nyomás (DP), legnagyobb üzemi nyomás (MOP), valamint legnagyobb üzemzavari nyomás (MIP) értékeit/ a Kapcsolódó létesítményen megengedett MAX nyomásértéket (bar, túlnyomás) a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó köteles a Társaság tudomására hozni, és az esetleges változásokról haladéktalanul tájékoztatást adni. Amennyiben ezt elmulasztja a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó és ebből eredően kára származik, a Társaság mentesül a felelősség alól. A Társaság létesítményein normál és nem normál üzemmenet közben előfordulható legnagyobb nyomásértékeket a Megállapodás tartalmazza. Ezen adatokra vonatkozó változtatási igényt a Felek előzetesen egyeztetik egymással.

A betáplálási pont esetében a Társaság által üzemeltetett létesítmény érvényes engedélyezési (engedélyezési nyomás, nyomáspróba értéke, kapacitás, valamint védelmi berendezések) adatait, illetve az MSZ EN 12186 szabvány szerinti tervezési nyomás (DP), legnagyobb üzemi nyomás (MOP), valamint legnagyobb üzemzavari nyomás (MIP) értékeit a Társaság köteles a Kapcsolódó rendszerüzemeltető tudomására hozni, és az esetleges változásokról haladéktalanul tájékoztatást adni.

4. Átadási nyomás és hőmérséklet

A Társaság a betáplálási-kiadási ponto(ko)n normál üzemmenet esetén az átadási nyomást, betáplálási pontok esetében a betáplálási nyomást és hőmérsékletet a Megállapodásban határozza meg.

Amennyiben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó kezdeményezi a névleges kiadási vagy betáplálási nyomás változtatását és ennek műszaki lehetőségei adottak, úgy a Felek vállalják, hogy jóhiszemű tárgyalásokat folytatnak az igény kielégíthetőségének biztosíthatóságáról.

A Társaság gondos üzemeltetőként eljárva köteles a Nem normál üzemmenetet a lehető legrövidebb idő alatt megszüntetni és visszaállítani a normál üzemmenetet. A Nem normál üzemmenet időtartama nem haladhatja meg a nyomásszabályozás tekintetében a 6 órát alkalmanként és a kiadási nyomásnak a MIN2-MAX2 értéktartományban kell maradnia.

Nem normál üzemmenet esetén a gázmelegítéssel rendelkező kiadási pontoknál a kiadási hőmérséklet maximum 24 órán keresztül lehet alacsonyabb, mint 0 °C.

Betáplálási pontok esetében – normál és nem normál üzemmenet esetében egyaránt – a betáplálási hőmérséklet maximum 24 órán keresztül lehet alacsonyabb, mint 0 °C, illetve nem lehet magasabb, mint 40 °C.

5. A kiadási vagy betáplálási pont(ok) kapacitásai

A kiadási vagy betáplálási pontok maximális kapacitásait a Megállapodás tartalmazza.

A Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó által igénybe vehető kapacitásértékről a Társaság aktualizálva, írásban tájékoztatja a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót.

6. Eljárás a földgázszállító rendszeren lekötött kapacitás túllépése esetén

Több rendszerhasználó esetén a Rendszerhasználónként ténylegesen igénybevett kapacitásokra vonatkozó információk a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnél/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónál állnak rendelkezésre, amelyeket a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak meg kell adnia az ÜKSZ vonatkozó pontjának előírásai szerint az IP-n.

Összevont pontok esetében a kapacitástúllépés kimutatását és az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatást az összevont pontra kell elvégezni.

Amennyiben a Rendszerhasználó a Társaságnál a vonatkozó betáplálási-kiadási pont(ok)on a számukra biztosított kapacitást túllépik, és a rendszeregyensúly fenntartása azt megköveteli, a Társaság a saját rendszerén jogosult olyan beavatkozásokat alkalmazni, amelyek segítségével a kapacitást a szerződött szinten tartja.

A fizikai, illetve az összevont betáplálási-kiadási pontok esetében is amennyiben az egyedi hálózati pontokat túlterheli a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó, a felmerülő hibaelhárítási költségeket a Társaság ráterheli az érintett Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőre/Közvetlen szállítóvezetési felhasználóra.

7. A földgáz mennyiségének mérése és elszámolása

7.1 Általános előírások

A betáplálási-kiadási ponton a Felek Rendszerhasználókkal kötött szerződéseiknek megfelelően átadott-átvett földgáz mennyiségét a Társaság méri, a mindenkor hatályos mérésügyi jogszabályok szerinti joghatással járó mérésre alkalmas, használati etalonnal ellenőrzött mérőrendszerekkel.

A hitelesítési/kalibrálási bizonyítványok másolatát a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeme a kézhezvételtől számított 5 munkanapon belül átadja/megküldi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak.

A kiadási vagy betáplálási pontok mérési típusát a Megállapodás tartalmazza.

A mérőrendszerekre és azok elemeire vonatkozó részletes követelményeket az ÜKSZ tartalmazza.

A mérőrendszerek működésére és vizsgálatára vonatkozó előírásokat a 7.8.1, és 7.8.2. pont tartalmazza.

Az átadott gázmennyiség (normál térfogat illetve energia) meghatározása a fenti műszaki előírások és az MSZ ISO 13443 szabvány szerint 0°C és 101 325 Pa referencia körülményeken értelmezett m³, illetve kWh (a m³-ben meghatározott órai gázmennyiség és az órai átlag égéshő (kWh/m³ (25/0°C) szorzatainak összege) mértékegységekben történik.

A gázmennyiség mérésnél a felső hőérték (égéshő) számításának referenciaállapota 25/0 °C és 101 325 Pa.

A gázmennyiség-mérő rendszerek számítóműve az órás és napi mennyiség adatokat legalább 50 napra visszamenőleg archiválja. Az archív adatok a helyszínen a számítóműből személyi számítógéppel kiolvashatóak, vagy hordozható adattárolóra menthetőek.

7.2 A mérőrendszerek eseti ellenőrzése

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó írásban kezdeményezheti a mérőrendszerek, vagy azok elemeinek soron kívüli vizsgálatát. Ha a rendkívüli vizsgálat során a rendszer elemeinek hibája nem haladja meg a vizsgálati bizonyítványban megengedett értéket, akkor a vizsgálat költségei a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót terhelik. Ha a vizsgálat során a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a mérést befolyásoló hibát fedez fel, vagy a mérő a vizsgálati bizonyítványon feltüntetettől nagyobb hibával mér, akkor a vizsgálat költségei a Társaságot terhelik.

Ha a vizsgálat során valamely mérőköri elemre a vizsgálati bizonyítványban megengedett mértéket meghaladó hibát állapítanak meg, akkor az átadott-átvett gázmennyiséget nulla hibára kell korrigálni. A korrekció mértékét a Társaság és a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó, a rendelkezésre álló műszaki információk alapján, közösen határozza meg.

A korrekció alá vehető időszak a hibás mérések igazolható időtartama. Ha ez egyértelműen nem állapítható meg, akkor az ellenőrzéstől az utolsó olyan mérésig lehet a visszamenőleges korrekciót elvégezni, melyre a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó reklamációt nem jelzett.

7.3 Beavatkozás mérőrendszerekbe

A Társaság az elszámolási mérőrendszerek működését érintő hibákról azonnal, bármilyen tervezett beavatkozásról pedig legalább 3 munkanappal korábban, írásban (fax, e-mail) értesíti a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót. A

Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó jogosult a képviselőjét a beavatkozás helyszínére küldeni, és a beavatkozást ellenőrizni. Az elvégzett beavatkozást és annak okát Felek külön jegyzőkönyvben rögzítik, melyről a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselője másolatot kap, továbbá a beavatkozást a mérőkör aktuális Gázelszámolási alapadatok megjegyzés rovatában is rögzíteni kell és mindkét fél által aláírni. Ha a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselője az egyeztetett időpontban a helyszínen nem jelenik meg, az a beavatkozásnak nem akadálya, a Társaság jogosult a beavatkozást egyedül elvégezni. Ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a beavatkozás elvégzésének szükségességével kapcsolatos kifogásolás jogáról lemond. Ilyen esetben a beavatkozásról felvett jegyzőkönyvet a Társaság egyedüli aláírásával is érvényesnek kell tekinteni. A Társaság jogosult továbbá a mérőrendszeren egyedül beavatkozást végezni – a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó azonnali értesítése és annak utólagos írásban történő rögzítése mellett - a földgáz átadását-átvételét veszélyeztető hiba elhárítása érdekében.

A mérőköri elemek cseréje esetén a felvett jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a leszerelt mérőköri elem adatait;
- a felszerelt mérőköri elem adatait;
- a beavatkozás kezdetének és befejezésének időpontját;
- a beavatkozás során méretlenül átadott-átvett gáz mennyiségét (amennyiben volt ilyen).

Számítómű csere esetén a leszerelt számítómű archív adatait is ki kell olvasni. A Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselője jogosult a helyszínről megfelelő adathordozón az archív adatokat elvinni.

A Társaság és a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó közösen végzik a havi elszámolási időszakra vonatkozó adatok kiolvasását a számítóművekből.

7.4 A mérés nélkül átadott-átvett földgázmennyiség meghatározásának módszerei

A mérőrendszerek meghibásodása, vagy mérőköri elemcsere miatt mérés nélkül átadott-átvett gázmennyiséget a következő módszerek egyikével kell meghatározni:

- Az egy órát meg nem haladó méréskiesés esetén a kiesést megelőző órai mennyiséget kell figyelembe venni. A Felek az óras mennyiség meghatározásánál alkalmazhatják a kiesést megelőző óra és a kiesést követő óra fogyasztásának átlagát is, amennyiben úgy ítélik meg, hogy az így meghatározott mennyiség a fogyasztás jellegének változása miatt pontosabb elszámolt mennyiséget eredményez.
- Az egy órát meghaladó, de 24 (huszonnégyszer) óránál rövidebb méréskiesésnél az előző órai adat, illetve az előző nap azonos időszakának figyelembevételével kell a mennyiséget meghatározni. Amennyiben az előző nap eltérő jellegű (munkanap vagy munkaszüneti nap), úgy a legközelebbi hasonló jellegű nap adatai az irányadók.
- A 24 (huszonnégyszer) órát meghaladó méréskiesés esetén az előző napok, illetve az előző hét hasonló jellegű napjai, illetve az előző év azonos időszakának hőmérséklettel korrigált adatait kell figyelembe venni. Ebben az esetben a mennyiséget a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó, a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeme, a Rendszerirányítás és Kapacitáskereskedelem - Elszámolás és az Üzemeltetés - Metrológia szervezetei bevonásával kell meghatározni.
- Amennyiben az előzőekben felsorolt helyettesítések a tényleges fogyasztást nem kellően közelítik, úgy a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó kalibrált mérésének adatai is figyelembe vehetők a meghibásodás időszaka alatt, ha teljesülnek a következő feltételek:
  - a mérési adatok rendelkezésre állnak;
  - a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a mérési mérőrendszerei kalibrálási és eredő mérési bizonytalanság számítási bizonyítványainak másolatát átadja a Társaságnak és biztosítja előzetes bejelentés alapján a mérőrendszerek vizuális ellenőrzésének lehetőségét a Társaság képviselői számára;
  - a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a mérőrendszereinek előző havi mérési adatait a gázhónapot követő hónap 5.

napjáig elektronikus formában átadja, az adatok összehasonlítása végett. A Felek az adatokat egyeztetik a 8. pontban meghatározott heti gázminőség programozáson.

- a Társaság és a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó mérései közötti eltérések nem nagyobbak 2 %-nál.

Abban az esetben, ha a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak a saját mérése nem teljesíti a fenti feltételeket, a Felek a mérés nélkül átadott gázmennyiséget a rendelkezésre álló adatok felhasználásával közösen határozzák meg.

7.5 Leolvasási egyeztetés

A Társaság és a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselői az átadás-átvételi mérőrendszerek mérési adatainak számítóműből való kiolvasása, és a gázminőség adatoknak a számítóművekben való átprogramozása érdekében – amennyiben a mérőkörök nem kapják meg a minőségi adatokat közvetlenül a kromatográftól – a Társaság előírásaiban meghatározottak szerint rendszeres időközönként leolvasási körutakat tesznek.

A Társaság meghatározza a leolvasási körút helyszíneinek sorrendjét, valamint kezdő időpontját és legkésőbb a leolvasás napját megelőző munkanap 12.00-ig megküldi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó kapcsolattartójának.

Amennyiben valamely körülmény miatt ettől a sorrendtől el kell térni, a Társaság területileg illetékes földgázszállító üzeme megfelelő időben megküldi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó érintett területi egységének, valamint központjának a megváltozott leolvasási körút sorrendjét.

7.6 Az előző havi gázmennyiség meghatározásának módja

7.6.1 Elszámolási adatok kiolvasása a számítóművekből

A Társaság a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselőjének jelenlétében 7.5. pontban meghatározott időpontban elvégzi a számítóművek archív tárainak (órai és napi adatok az előző hónapra) és az előző havi gázmennyiséget mutató számlálóinak kiolvasását.

Az így keletkező adattáblák tartalmazzák a hónap minden napjára a napi mennyiségi elszámolási adatokat. Ezeket a feldolgozatlan adatokat a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselője jogosult a helyszínről megfelelő adathordozón elvinni.

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó számára adathordozón biztosított adatok köre:

- számítómű napi mennyiségi adatokat tartalmazó tára,
- számítómű órás mennyiségi adatokat tartalmazó tára.

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó kérésére soron kívüli számítómű kiolvasást a Társaság külön megállapodás alapján, a kiolvasással kapcsolatos költségeinek megtérítése esetén biztosít.

7.6.2 Havi elszámolandó gázmennyiség meghatározása

A mérőrendszerek helyszínén képzett napi mennyiség-elszámolási adataiból a kumulált napi értékek összegzésével kell képezni a havi gáz átadás-átvételi jegyzőkönyvbe kerülő gázmennyiség adatokat.

Ha valamely napi adat hiányzik vagy hibás, úgy az érintett napra manuális korrekciót kell alkalmazni, és a havi elszámolási mennyiséget ennek figyelembevételével kell képezni. Manuális korrekció esetén a Felek által aláírt jegyzőkönyvben, a Megállapodásban meghatározottak szerint kell rögzíteni.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a gázátadó állomás és a mérőkör megnevezését, a hiba, vagy a végzett művelet leírását, időtartamát, a hiányzó vagy hibás adat helyett meghatározott átadott-átvett mennyiséget, és annak meghatározási módját.

Amennyiben egy adott időszakra vonatkozóan a számítómű tár tartalma hibás, akkor erre az időszakra a gázelszámolási adatot a göngyöltett belső számláló állásainak különbségéből kell képezni. Ennek hibája esetén használható a mechanikus számlálóból képzett adat (ha a számítóműben van mechanikus számláló). Ha a számítóműből nem nyerhető ki információ, de a primer mérőelemnek (turbina, forgódugattyús mérő, ultrahangos mérő) van az üzemi állapotú térfogatot számláló számlálója, akkor e számláló növekménye alapján kell a gázmennyiséget meghatározni, az átlagos nyomás, hőmérséklet és kompressziós tényező figyelembevételével.

Minden havi gázmennyiség megállapításakor, illetve kiszámításakor el kell végezni a turbinaszámláló különbségének és az azzal közel azonos időben leolvasott számítómű, üzemi térfogat belső számlálója különbségének az összehasonlítását. Amennyiben a két érték közötti eltérés az 1%-ot meghaladja, ennek okát a Feleknek közösen ki kell vizsgálni, melynek eredményéről jegyzőkönyvet kell felvenni.

7.6.3 Havi elszámolás menete

Amennyiben a számítóművek tárából kiolvasott napi átvételi adatok összegzésével képzett havi normál térfogat mennyiségek – átadónként – megegyeznek a Társaság által megküldött átadás-átvételi jegyzőkönyveken szereplő átadónkénti értékekkel, a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó köteles a jegyzőkönyveket aláírva visszaküldeni a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeme kapcsolattartójának.

Abban az esetben, ha az előző bekezdés szerinti havi mennyiségek között a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó eltérés(ek)e)t talál, vagy valamely betáplálási-kiadási pont vonatkozásában a számítómű adatok elemzése alapján kétségei merülnek fel a jegyzőkönyvben szereplő adatok helyességét illetően, akkor az(oka)t írásban jeleznie kell a Társaság felé, és törekednie kell az eltérés(ek) oká(i)nak tisztázására és a megegyezésre. Ha sikerül az eltérés(ek) oká(i)t tisztázni és megállapodni az elszámolandó mennyiségben, akkor a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az előző bekezdésben leírtak szerint kell eljárnia. Az egyeztetés a Felek között legfeljebb 5 (öt) munkanapig tart.

Amennyiben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a havi elszámolandó mennyiséget az egyeztetést követően is vitatja, ebben az esetben jogosult az eltérés oká(i)nak hivatalos írásbeli indoklását kérni a Társaságtól. A Társaság köteles a kifogás kézhezvételét követő 8 (nyolc) munkanapon belül írásbeli indoklását megküldeni a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak. Az eltérés(ek) okainak tisztázásáig a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a vitatott mennyiség megjegyzésével köteles az érintett átadás-átvételi jegyzőkönyve(ke)t aláírni és visszaküldeni.

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó jogosult azt is ellenőrizni, hogy a napi adatszolgáltatás során kapott adatok mennyivel térnek el a számítóművek tárából kiolvasott napi adatoktól. Amennyiben a két érték bármely nap tekintetében 10%-nál nagyobb mértékben tér el egymástól, ebben az esetben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó jogosult az eltérés oká(i)nak hivatalos írásbeli indoklását kérni a Társaságtól.

7.7 Átvett aktuális havi gázmennyiség reklamációja

A jegyzőkönyvezést követő utólagos reklamáció az ÜKSZ-ben rögzítettek szerint történik.

7.8 Gázmennyiség-mérő rendszerek működése és vizsgálata

7.8.1 A mérőrendszerek működése

A földgáz mennyiségmérő rendszereinek és azok elemeinek működése, illetve vizsgálata, a gázminőségi jellemzők mérésére szolgáló műszerek működése, azok ellenőrzése, valamint a számítóművek gázminőségi programozása következő szabványok, előírások szerint történik.

Mérőperemes mérőrendszerek

MSZ EN ISO 5167-1, -2, -3, 4 Anyagáram-mérés nyomáskülönbség elvén működő eszközökkel kör keresztmetszetű csővezetékben, amelyet az áramló anyag teljes keresztmetszetében kitölt.

OMH HE 64 Hitelesítési előírás, Mérőperemes földgázmérő rendszerek.

Mérőturbinás, forgódugattyús és ultrahangos mérőrendszerek

MSZ EN 12261 Gázmérők, Turbinás gázmérők

MSZ EN 12480 Gázmérők, Forgódugattyús gázmérők

MSZ EN 12405 Gázmérők, Elektronikus gáztérfogató átszámító eszközök

ISO 17089 Ultrahangos gázmérők

OMH HE 2/2-2001 Mérőturbinás és forgódugattyús gázmérők

OMH HE 2/3-2001 Gáztérfogató korrektorok

Mindegyik fajta mérőrendszerre vonatkozó előírások

MSZ ISO 13443 Szabványos referenciatételek

MSZ ISO 6974 Földgáz. Adott bizonytalanságú, gázkromatográfiás összetétel-meghatározás.

MSZ ISO 6976 Földgáz. A hőértékek, a sűrűség, a relatív sűrűség és a Wobbe-szám számítása a gázösszetételből

MSZ ISO 12213 Földgáz. Kompressziós tényező számítása

ISO 5168 Mérési bizonytalanság számítása.

MSZ EN 1776 Gázellátó rendszerek. Földgázmérő állomások. Műszaki követelmények

7.8.2 A mérőrendszerek vizsgálata és vizsgálati dokumentációja

A Társaság a mérőrendszerek elemeinek használati etalonnal való ellenőrzését és a mérőrendszerek eredő bizonytalanságának meghatározását (továbbiakban: vizsgálat) bármelyik, ilyen vizsgálat elvégzésére jogosult akkreditált kalibráló laboratóriummal (például: Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal: MKEH) végeztetheti.

A mérőrendszerek és azok elemeinek vizsgálatát a következő gyakorisággal kell elvégezni.

Teljes mérőrendszer ellenőrzése

(eredő mérési bizonytalanság számítás) 2 évente

Mérőturbina, forgódugattyús és ultrahangos mérő 5 évente

Mérőperemes mérőkamra 5 évente

Hőmérséklet érzékelő 5 évente

Gázkromatográf automatikus kalibrálása:	1 naponta
Minden egyéb mérőrendszer elem (érzékelő, távadó, leválasztó, számítómű):	2* évente

* A 2 év helyett a 2,5 év időtartam a gázmennyiségmérő rendszerek 2 éves kalibrálási időszakának teljes mértékű kihasználása érdekében engedélyezett.

Az 5 év kalibrálási időtartam esetén a kalibrálás a lejárat évének december 31-ig érvényes.

A mérőrendszerek és azok elemeinek pontosságát a vizsgálati bizonyítványok tartalmazzák.

Az alkalmazott mérőturbinákat földgázzal, az üzemi nyomáshoz közeli nyomáson kell kalibrálni. A földgázzal végzett kalibrálás során kapott hibagörbe karakterisztikát be kell programozni a számítóművekbe. Ha földgázzal kalibrált turbina nem áll rendelkezésre, akkor ideiglenes megoldásként levegővel, atmoszferikus nyomáson kalibrált turbina is használható a mérőrendszerekben. A levegős kalibrálás hibagörbe karakterisztikáját a számítóművekbe nem szabad beprogramozni. A Társaságnak törekednie kell az ilyen turbináknak a lehető legrövidebb időn belül földgázzal kalibrált turbinára való kicserélésére.

A Társaság átadja a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezeték felhasználónak a Megállapodásban felsorolt betáplálási-kiadási pontjain alkalmazott mérőrendszerek MKEH HE 75, illetve HE 64 szerinti méréstechnikai dokumentációinak másolatát a következő tartalommal:

- a.) A primer elemek érvényes hitelesítési/vizsgálati bizonyítványait
- b.) A szekunder elemek hitelesítési/vizsgálati bizonyítványait
- c.) A mérőrendszerek vizsgálati bizonyítványait

A mérőrendszer illetve elemeinek cseréje vagy időszakos vizsgálata esetén Társaság az új hitelesítési/vizsgálati bizonyítványok másolatát a kézhezvételtől számított 5 munkanapon belül megküldi a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezeték felhasználó részére.

A mérőrendszerek egyéb dokumentációját a Társaság a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó kérésére a Társaság telephelyén betekintésre rendelkezésre bocsátja.

7.8.3 Nyomás és hőmérséklet hibahelyettesítő értékek a számítóművekben

A mérőrendszerek nyomás vagy hőmérséklet távadójának meghibásodása esetén a számítóművek automatikusan áttérnek a nyomás, illetve hőmérséklet bemenet hibahelyettesítő értékének használatára.

A számítóművekbe a nyomás és hőmérséklet hibahelyettesítő értékeként az adott mérőrendszerre vonatkozó, a Megállapodásban megadott nyomást és 15 °C hőmérsékletet kell beprogramozni.

7.8.4 Gázminőség adatok a számítóművekben

A mennyiségmérés korrekciójára és az energiamennyiség számítására szolgáló gázminőség adatok forrása az átadóállomásokon üzemelő számítóművekbe a következő lehet:

- a) Azokon a betáplálási-kiadási pontokon, ahol kromatográf működik, a mért gázminőség adatok közvetlenül és folyamatosan átkerülnek a számítóműbe.
- b) Azokon a betáplálási-kiadási pontokon, ahol nincs kromatográf, de a mérőrendszeren áramló gázzal azonos minőségű gázt más helyszínen működő kromatográf méri, a másik helyszínen mért gázminőség adatokat az OTR rendszer folyamatosnak tekinthető gyakorisággal (óránként) letölti a számítóműbe.
- c) Azokon a betáplálási-kiadási pontokon, ahol nem az a) és b) pont szerint történik a minőségi adatok bevitele, ott a napi átlag minőségi adatokból képzett heti átlagértékeket heti gyakorisággal kell a számítóművekbe bevinni.

A minőségi adatok átprogramozását akkor kell elvégezni, ha

- a relatív sűrűség vagy az alsó hőérték (fűtőérték) új heti átlagértéke +/-1 %-kal,
- a CO₂ tartalom vagy az N₂ tartalom értéke +/-10 %-kal

eltér a számítóműben található (korábban beprogramozott) értéktől.

A Társaság illetékes üzeme a heti gázminőség programozást előre meghatározott ütemterv szerint végzi, melynek időpontját egyezteti a Kapcsolódó rendszerüzemeltetővel/Közvetlen szállítóvezetési felhasználóval. Az érintett betáplálási-kiadási ponton programozandó paramétereit, és a programozási körútban történt esetleges változásokat legkésőbb a hét első munkanapján 12⁰⁰ óráig megküldi a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak.

A minőségi adatok heti átlagértékek meghatározása péntek reggel 06⁰⁰ órától a következő hét péntek reggel 06⁰⁰ óráig tartó időszakra történik, a távvezetékek üzemeltetési rendje és az üzemelő kromatográfok napi átlagai alapján.

A következő hétre vonatkozó átlagértékeket a Társaság illetékes üzeme minden pénteken 14⁰⁰ óráig faxon megküldi a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak.

A beprogramozott adatok módosítását a számítóművekben a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó jelenlétében kell végezni, legkésőbb kedd 14⁰⁰ óráig. Amennyiben a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az előzetes értesítés ellenére a programozáson nem jelenik meg, az a távollétében is elvégezhető.

7.8.5 A számítóművek adatvédelme

A Társaság elszámolási mérőrendszerein az MKEH, az általa előírt helyeken, zárjelet helyez el.

A Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó jogosult a Társaság elszámolási mérőrendszerein saját zárjelét elhelyezni.

Azokon a betáplálási-kiadási pontokon, ahol kulcsszóval védett számítómű üzemel, a programozáshoz szükséges kulcsszót - melyet csak a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó ismer - a gázátadó állomás helyiségében lezárt borítékban kell elhelyezni.

A kulcsszót tartalmazó borítékot a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó nélkül a Társaság csak havária esetén bonthatja fel, illetve akkor, ha az előzetes értesítés ellenére a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a beavatkozáson nem jelent meg. Ennek megtörténtét azonnal be kell jelenteni a Kapcsolódó rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó.

7.8.6 A számítóművek egyes speciális beállításai

A számítóműveket úgy kell beállítani, hogy:

- a zavart integrált mennyiségeket a normál és a zavart számlálóknak egyaránt összegezze;
- a mérőturbina hibagörbe korrekciója törtvonalas legyen;
- a légköri nyomáskorrekció abszolútnyomás távadó esetén 0, túlnyomástávadó esetén 1 bar legyen

8. A földgáz minőségi jellemzői és azok mérése

A földgáz minőségi jellemzőinek meghatározása és azok mérése az ÜKSZ előírásainak megfelelően történik.

A minőségi jellemzők mérésére szolgáló műszerek telepítési helyét, az egyes műszerekhez hozzárendelt betáplálási-kiadási pontokat, valamint meghibásodás esetén a műszerek helyettesítési rendjét a MER tartalmazza.

A mért minőségi jellemzőkből a mérőműszerekben órai és napi átlagértéket kell képezni. Az órai átlagokat legalább 15 (tizenöt) napig, a napi átlagokat legalább 60 (hatvan) napig a mérőműszerekben tárolni kell.

Az átlagértékeket a Társaság az országos telemechanikai rendszerén (OTR) keresztül összegyűjti, és az ÜKSZ előírásainak megfelelően feldolgozza és archiválja.

A Társaság érintett Földgázszállító Üzeme a heti gázminőség programozást előre meghatározott ütemterv szerint végzi, melyet egyeztet a Kapcsolódó rendszerüzemeltetővel/Közvetlen szállítóvezetési felhasználóval. Az érintett betáplálási-kiadási pont programozandó paramétereit, és a programozási körútban történt esetleges változásokat legkésőbb a hét első munkanapján 12 óráig megküldi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak.

9. Mennyiségi és minőségi adatok kifogásolása

Ha a Megállapodás mellékletét képező elszámolási, mérési vagy kereskedelmi jegyzőkönyv valamely adatát a Társaság vagy a Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó Rendszerhasználója, vagy maga a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az adott betáplálási-kiadási pontra vonatkozóan kifogásolja, akkor a kifogást a jegyzőkönyvben kell feltüntetni. A jegyzőkönyv aláírása után a kifogást írásban kell bejelenteni. A Felek a vitatott adatokat 8 (nyolc) munkanapon belül megvizsgálják, és az eredmények alapján döntenek a kifogásolt adatról és annak esetleges korrekciójáról.

A korrekció alá vont időszak a hibás mérések igazolható időtartama. Ha a hibás mérés időtartama nem ismert, akkor a hibás mérés időtartamát a legutolsó jegyzőkönyvvel lezárt elszámolási időszak óta eltelt idő egészének kell tekinteni, kivéve abban az esetben, ha a hibás mérés utólag jut a Felek tudomására. Ebben az esetben a korrekciót a Felek külön megállapodás szerint rendezik.

Abban az esetben, amikor a reklamáció konkrét mennyiségi korrekciót kezdeményez, a reklamáló Fél köteles a mennyiségi korrekció kiszámítási módját, műszaki indokait a reklamációban feltüntetni.

10. Összevont hálózati pontok esetén a nominálás felosztása és üzemmód váltás során alkalmazandó szabályok

A betáplálási és kiadási pontok az ÜKSZ vonatkozó pontja szerinti összevonása esetén a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek az érintett összevont hálózati pontra leadott összesített

(a Rendszerhasználók által együttesen leadott) nominálás felosztására az ÜKSZ vonatkozó szabályait kell alkalmazni-

11. Allokálás a földgázszállító rendszer hálózati pontjaira

A hálózati ponto(ko)n az egyes Rendszerhasználók által a földgázszállító rendszerből vételezett gázmennyiség meghatározását az ÜKSZ vonatkozó fejezetében előírt módon kell végezni.

12. Adatszolgáltatás

Az elszámolással kapcsolatos napi adatforgalom az IP-n külön díjazás nélkül, az annak használatára vonatkozó, a Társasággal kötött külön szerződés (Informatikai Platform Felhasználói Megállapodás) alapján történik az ÜKSZ-ben és az Üzletszabályzatban meghatározott feltételek szerint.

A napon belüli (nem alapadat) adatszolgáltatást igény szerint a Felek külön szerződésben kezelik. A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó vállalja, hogy rögzíti, és naprakészen tartja az IP adminisztratív menüjében a kapcsolattartóit és azok helyetteseit (szerződéses, operatív, TMK felelős, automatikus üzenetek címzettje és korlátozás esetén értesítendő) valamint azok elérhetőségeit (e-mail, mobilszám, faxszám, cím).

13. A földgáz szagosítása

Az ÁSZF jelen pontjában foglaltak csak a Földgázelosztói engedélyesekre és a közvetlen szállítóvezetési felhasználókra vonatkoznak.

A Társaság a kiadási ponton a földgázt szagosítva adja át, az MSZ-ISO/TS 16922/2003 szabványban előírtaknak megfelelően.

Abban az esetben, ha a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető a nem megfelelő szagszintről telefonon értesíti a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzemét, majd a bejelentést írásban is megerősíti, a Társaság köteles azonnal megvizsgálni, hogy az érintett szagosító egységnél az előírásoknak megfelelően történik-e a szagosítóanyag beadagolása.

E vizsgálat eredményéről és a megtett intézkedésekről haladéktalanul értesíti a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt, melyet írásban is megerősít.

A központi szagosítással ellátott területen a Társaság akkor köteles azonnal megvizsgálni a szagosítórendszer működését, ha a nem megfelelő szagszintet az érintett Kapcsolódó Rendszerüzemeltető bármely kiadási pontja vonatkozásában jelenti.

Amennyiben a szagosítóanyag-adagoló berendezés üzemeltetése során meghibásodás, vagy egyéb ok miatt szagosítóanyag kerül a környezetbe és ezt a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeme észleli, haladéktalanul értesíti a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt, amennyiben ennek hatása érintheti a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt.

A kiadási ponthoz tartozó egyedi, vagy központi szagosító egység típusát, helyét, a szagosítóanyag beadagolási normáit a Megállapodás tartalmazza.

14. A korlátozás elrendelése

A korlátozások elrendelése a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről szóló 265/2009. (XII.1.) Korm. rendelet szerint történik.

15. Üzemzavar és karbantartás miatti üzemszünet

A Társaság a földgázszállító rendszerén bekövetkezett – a földgáz átadását-átvételét, szagosítását vagy az elszámolási mérést befolyásoló – haváriákról, üzemzavarokról, azok észlelését követően haladéktalanul értesíti a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót, amelyet később írásban is megerősít.

A Felek az illetékességi területükön bekövetkezett havária, üzemzavar esetén (ha kihatással van a gáz átadás-átvételére) – az esemény tudomására jutását követően a lehető leggyorsabban - betáplálási-kiadási pontonként tájékoztatják egymást. A karbantartás miatti üzemszünettel kapcsolatos kérdések szabályozása az ÜKSZ szerint történik.

Amennyiben a Társaság olyan jellegű hibát észlel, ami a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó rendszerén történt, akkor köteles arról azonnal tájékoztatni a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt.

Üzemzavar, illetve előre nem láthatóan felmerülő karbantartási igény esetén a Felek a lehető legrövidebb idő belül értesítik egymást, amint a leállás szükségessége ismertté válik, és ebben az esetben is törekednek a gáz átadás-átvételének folytonosságát legkevésbé érintő megoldásra.

A kapcsolódó vezetékrendszert érintő leállással járó munkálatok esetében (amennyiben nem kell a szekunder oldali vezetékrendszert leüríteni) a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó megkeresi a Társaság illetékes Földgázszállító Üzemét és egyezteti a szükséges feladatokat.

A Társaság vezetékrendszerét érintő leállással járó munkálatok esetében a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeme megkeresi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót, és egyezteti a szükséges feladatokat.

A Társaság karbantartás miatt betáplálási-kiadási pontonként jogosult évente egyszer, legfeljebb 48 óra időtartamú üzemszünetet tartani.

Jogosult továbbá a Társaság azon karbantartás elvégzésére, amely a földgázszállító vezeték kapacitását ideiglenesen csökkenti. Ezen esetben a Társaság köteles a tervezett leállásokat vagy a csökkentett kapacitások rendelkezésre állását internetes honlapján a munka megkezdése előtt legalább 15 nappal – tervszerű megelőző karbantartás esetén legalább 3 hónappal – korábban közzétenni, megadva annak időtartamát és időpontját

A Társaság a Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőt/Közvetlen szállítóvezetési felhasználót érintő üzemszünetet vagy kapacitásváltozást okozó vezetékleállások ütemtervét egyezteti. Egyeztetést követően a Társaság az éves karbantartási tervét minden év január 15-ig közzéteszi az internetes honlapján.

A Társaság jogosult a leállás időpontjainak megváltoztatására, ezt azonban annyival korábban kell megtennie, amennyi idő lehetővé teszi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó technikai felkészülését az üzemszünetre. Ez az idő legalább 3 hónap.

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a tárgyévet követő karbantartási tervét legkésőbb minden év december 15-ig megküldi a Társaság részére. A közzétett karbantartási időpontok változtatási igényéről a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az eredeti időpont törléséről minimum 20 nappal, az új időpontról minimum 100 nappal korábban köteles a Társaságot tájékoztatni.

A gázátadó állomás primer oldali vezetékrendszert érintő leállással járó munkálatok esetében a Társaság illetékes Földgázszállító Üzeme megkeresi a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó és egyezteti a szükséges feladatokat.

Amennyiben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó igénye miatt szükséges a két rendszert összekötő vezetékszakasz lefúvatása, öblítése, feltöltése, úgy együttműködik a Társasággal és gondoskodik a szükséges gáz beszerzéséről, biztosítja az öblítéshez használt gáz fogadását, közreműködik a gázszolgáltatás helyreállításában.

Amennyiben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó tudomására jut, hogy az általa üzemeltetett rendszeren és/vagy a rendszeréhez kapcsolódó felhasználóinál olyan üzemavar vagy havária következik be, amely befolyásolja a Társaság által üzemeltetett rendszer biztonságos üzemmenetét, valamint ha földgázminőséggel kapcsolatos észrevételek merülnek fel, akkor haladéktalanul értesíti a Társaság illetékes Földgázszállító Üzemét.

16. A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselőjének a Társaság területére történő belépésére vonatkozó szabályok

A Társaság a területén elhelyezett, a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó tulajdonában és kezelésében lévő szerelvényekhez való hozzáférést a következők szerint biztosítja:

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltetőnek/Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak jeleznie kell a Megállapodásban rögzített módon, a Társaság területileg illetékes Földgázszállító Üzeménél az adott területre való belépésre vonatkozó szándékát. Ezt követően a Társaság intézkedik a belépés biztosításáról.

A Kapcsolódó Rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó képviselője jogosult az objektumba történő belépésre a Társaság képviselőjének jelenlétében.

17. A Megállapodás megszűnése

A Megállapodás megszűnik:

- Amennyiben a Társaság szállítási rendszerüzemeltetői működési engedélye bármely okból megszűnik az ezt kimondó jogerős határozat napján.
- Amennyiben a Kapcsolódó Rendszerüzemeltető engedélye bármely okból megszűnik az ezt kimondó jogerős határozat napján. Közvetlen Szállítóvezetési Felhasználókra ez a megszűnési ok nem vonatkozik.
- A Felek közös megegyezésével a Felek által megállapított napon.
- Bármely Fél jogutód nélküli megszűnésével
- Rendes felmondással
- Vis maior esetén, a 20.2.-es pont szerint.

18. Rendes felmondás

A Megállapodást bármelyik Fél megszüntetheti indokolás nélküli rendes felmondással, 20 napos felmondási határidővel.

A felmondást írásban, a másik Félnek küldött tértivevényes levél útján lehet közölni. Amennyiben a másik Fél a tértivevényes levelet bármely okból nem veszi át, a levél kézbesítését – a kézbesítési cím helyességének ellenőrzése mellett - ismételten meg kell kísérelni. A megismételt kézbesítés sikertelensége esetén a levél legkésőbb a megismételt feladástól számított 5 (öt) nap elteltével kézbesítettnek tekintendő.

A Megállapodás megszűnése esetén a Felek a megszűnés hatályának napjáig nyújtott szolgáltatást és szerződésszerű pénzbeli ellenértékét - beleértve a szerződésszegést és a következményeit is - kötelesek egymással szemben elszámolni.

Amennyiben a Fél a felmondást tartalmazó tértivevényes levelet bármely okból nem veszi át, a levél kézbesítését – a kézbesítési cím helyességének ellenőrzése mellett - ismételten meg kell kísérelni. A megismételt kézbesítés sikertelensége esetén a levél legkésőbb a megismételt feladástól számított 5 (öt) nap elteltével kézbesítettnek tekintendő.

A felmondást tartalmazó iratot személyesen vagy tértivevényes levél útján kell a Félnek kézbesíteni.

19. Vitás kérdések rendezése, irányadó jog

19.1. Vitás kérdések rendezése

A Felek törekednek a vitás kérdések egymás közötti rendezésére. A Megállapodással kapcsolatos minden vitás kérdést a Felek békés úton kísérelnek meg megoldani. 30 napot meghaladó sikertelen egyeztetés esetén a békés úton nem rendezhető vitás kérdések eldöntésére a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény hatásköri szabályainak megfelelően a Felek a Siófoki Járásbíróság, illetőleg a Kaposvári Törvényszék kizárólagos illetékességét kötik ki.

19.2. Irányadó jog

A Megállapodásra a magyar jog szabályai az irányadók.

Mindazokban a kérdésekben, amelyekről a Megállapodás nem rendelkezik, a jelen ÁSZF, valamint a Felek jogviszonyát szabályozó más jogszabályok különösen a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban a GET) és az annak végrehajtására vonatkozó 19/2009. Korm. rendelete (továbbiakban Vhr.) és egyéb rendeletek, illetve az ÜKSZ, valamint a Ptk. rendelkezései az irányadók.

20. Lehetetlenülés, Vis maior

20.1. Lehetetlenülés

A lehetetlenülés nem szünteti meg a Megállapodást, ha a lehetetlenülés okai ésszerű időben elháríthatóak. A Felek az érdekkörükbe eső ok megszüntetésére kötelesek intézkedést tenni.

Ha a lehetetlenülés oka a Megállapodás időszakán belül nem hárítható el, a Felek a Megállapodást szükség szerint módosítják.

Ha teljes körű gazdasági, jogi vagy fizikai lehetetlenülés következik be, és hatósági intézkedés alapján történik az ellátórendszer működtetése, a fél a lehetetlenülésre hivatkozva az együttműködést nem tagadhatja meg.

20.2. Vis maior

Nem minősül szerződésszegésnek, ha a Felek egyikének sem felróható okból (vis maior) a Felek bármelyike nem tudja teljesíteni a Megállapodásban foglalt kötelezettségeit. Vis maior körülménynek kell tekinteni azokat az előre nem látható és emberi erővel elháríthatatlan körülményeket (pl.: háború, országos sztrájk, földrengés, árvíz, tűzvész, terrorcselekmény, stb.), amelyek nem függenek a Felek akaratától és közvetlenül akadályozzák az adott Felet a Megállapodás szerinti kötelezettségének teljesítésében.

Az a Fél, amelyet a Vis maior érint:

- az adott helyzetben tőle elvárható módon köteles elkerülni, megelőzni, megszüntetni vagy enyhíteni a Vis maior esemény hatását, beleértve a szolgáltatások, termékek, berendezések és anyagok más forrásból történő beszerzését, és az indokolt összegek kifizetését;
- az adott helyzetben tőle elvárható módon köteles folytatni a Megállapodás teljesítését közvetlenül a Vis maior esemény megszűnését követően; és
- a másik Fél indokolt kérésére, köteles tájékoztatni a másik Felet a Vis maior esemény jellegéről és okairól, a Vis maior elkerülése, megszüntetése vagy enyhítése érdekében tett tevékenységeiről, és annak várható időtartamáról.

A Felek ellentétes írásbeli megállapodásának hiányában a megállapodásos határidők a vis maior időtartamával arányosan meghosszabbodnak.

Amennyiben a vis maior időtartama a 30 napot meghaladja, a Felek kötelesek egyeztetést lefolytatni a Megállapodás jogszabályok szerint megengedett esetleges módosításáról. Amennyiben az ilyen egyeztetés 30 napon belül nem vezet eredményre, a Megállapodást bármelyik Fél felmondhatja, még abban az esetben is, ha az irányadó jog vagy a Megállapodás alapján a felmondásra egyébként nem jogosult, továbbá a Felek a

lehetetlenülés szabályai szerint haladéktalanul lefolytatják a Megállapodás megszűnéséhez kapcsolódó elszámolást.

A fenyegető Vis maiorral és a Vis maior bekövetkezéséről, várható időtartamáról a Felek egymást haladéktalanul, írásban tájékoztatni kötelesek. A fenyegető vagy már bekövetkezett Vis maiorról történő késedelmes tájékoztatásból származó kárért a késedelmes tájékoztatásért felelős Fél felel.

21. Jogutódlás

Amennyiben a Felek személyében jogutódlás következik be úgy a jogutód gazdasági társaság a Hivatal által kiadott működési engedélyében meghatározott időponttól kezdődően (Közvetlen Szállítóvezetési Felhasználó esetén a Cégbíróság bejegyzésének hatályával) a Megállapodásban az érintett fél helyébe lép, valamennyi jog és kötelezettség vonatkozásában. A jogutódlásról a Felek írásban kötelesek tájékoztatni egymást. A tájékoztatás elmaradása súlyos szerződésszegésnek minősül.

A Kapcsolódó rendszerüzemeltető/Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a Megállapodás aláírásával elismeri, hogy a jelen általános szerződési feltételként megjelölt dokumentumot, annak teljes tartalmát megismerte, és azokat a Megállapodás részeként elfogadja.

22. Egyebek

Jognyilatkozatot érvényesen csak írásban lehet tenni. Szóban, ráutaló magatartással vagy hallgatással nem lehet a másik Fél felé érvényesen jognyilatkozatot tenni. A jognyilatkozat a másik Félhez történő megérkezéssel (kézbesítéssel) válik hatályossá.

1 számú. melléklet

A Közvetlen szállítóvezetési felhasználókra vonatkozó speciális szabályok.

1. Közvetlen szállítóvezetési felhasználó gázrendszerének vizsgálata

A Közvetlen szállítóvezetési felhasználó köteles a rendszeréről a kiviteli tervet a Társasággal felülvizsgáltatni, valamint annak megvalósulását követően műszaki-biztonsági szempontok alapján ellenőriztetni. A Társaság a szállítóvezetési rendszerhez csatlakozó rendszert annak első elzáró szerelvényéig vizsgálja.

1.1 Tervfelülvizsgálat

A kiviteli tervet a Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az alábbi esetekben köteles benyújtani felülvizsgálat céljából:

- új rendszer csatlakozásakor;
- meglévő rendszer átalakítása vagy bővítése során.

A kiviteli terv készítését arra jogosult, a műszaki-biztonsági hatósági nyilvántartásba vett tervező végezheti.

A Társaság a műszaki-biztonsági követelmények kielégítését valamint a biztonságos üzembe helyezéshez szükséges feltételek meglétét ellenőrzi a tervfelülvizsgálat alkalmával. Az építéshez, átalakításhoz, bővítéshez szükséges hatósági engedélyek és polgárjogi hozzájárulások beszerzése a kapcsolódó rendszer beruházójának, valamint a Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak a kötelezettsége.

A kivitelezés megkezdését megelőzően a Társaság a benyújtott kiviteli tervek felülvizsgálatát, annak beérkezésétől számított 15 (tizenöt) munkanapon belül köteles elvégezni.

A Társaság hozzájáruló nyilatkozatát abban az esetben adja ki, amennyiben a kiviteli terv megfelel a vonatkozó rendeletek előírásainak.

Amennyiben a felülvizsgált kiviteli tervet megvalósításra alkalmatlan minősítést kap, abban az esetben a Társaság indoklással ellátott, írásos nyilatkozatot ad a Közvetlen szállítóvezetési felhasználó részére. Amennyiben a Közvetlen szállítóvezetési felhasználó az indoklással ellátott nyilatkozatot nem fogadja el, a műszaki biztonsági hatóságtól kérheti az alkalmassági nyilatkozat kiadását.

1.2 Műszaki biztonsági ellenőrzés

A Közvetlen szállítóvezetési felhasználó – a Társaság által jóváhagyott kiviteli terv alapján – elkészült rendszerének üzembe helyezési feltétele, hogy sor kerüljön annak műszaki-biztonsági szempontok szerinti ellenőrzésére.

A Közvetlen szállítóvezetési felhasználó a csatlakozó rendszerének elkészültét köteles bejelenteni, a Társaság ezt követően a műszaki-biztonsági ellenőrzést 15 (tizenöt) napon belül elvégzi.

A Társaság - a szállítóvezetési rendszerhez kapcsolódó első biztonsági elzáró szerelvényig - kiemelt figyelemmel ellenőrzi a biztonságos üzembe helyezéshez és üzemeltetéshez szükséges feltételek meglétét, valamint a kiviteli tervben előírtaknak való megfelelést, amelyről nyilatkozatot ad.

Amennyiben a kivitelezés nem felel meg a jóváhagyott kiviteli terv műszaki-biztonsági előírásainak, az üzembe helyezésre nem kerülhet sor a fennálló hibák kijavításáig, amelynek megtörténtét a Közvetlen szállítóvezetési felhasználónak a Társaság felé igazolnia kell.

1.3 Nyomáspróba

A Közvetlen szállítóvezetési felhasználó földgázrendszerének(inek) – a szállítóvezetési rendszerhez kapcsolódó első elzáró szerelvényig - szilárdsági és tömörségi nyomáspróbáit a vonatkozó szabványok és a vonatkozó műszaki biztonsági szabályzat szerint kell végezni.

A szilárdsági és a tömörségi nyomáspróbát a földgázvezeték és tartozékai készre szerelt állapotában, az aktuális dokumentumok ellenőrzése után, de még a rendszerbe történő beépítés, előre kötés előtt kell elvégezni.

A nyomáspróbák végrehajtására a Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó nyomáspróba tervet/technológiát készít(tet).

A nyomáspróbák sikeres végrehajtásáról a Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó, vagy megbízottja jegyzőkönyvet készít, melynek másolatát átadja a Társaság képviselőjének.

Az építés során a nyomáspróbákkal nem vizsgálható bekötő/élőrekötő varratokat technológiai varratoknak kell tekinteni. A Közvetlen szállítóvezetéki felhasználónak, vagy megbízottjának a technológiai varratokon a nyomás alá helyezés után tömörségi ellenőrzést kell végeznie, a tömörségi ellenőrzésről pedig jegyzőkönyvet kell kiállítania.

A Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó a Társaság FF és EBK vezetőjét a nyomáspróba időpontjáról, tárgyról és helyszínéről legalább 3 munkanappal megelőzően írásban (telefax: 84-505-913) értesíti.

A Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó köteles a nyomáspróba helyszínén a Társaság képviselőjének a nyomáspróba ellenőrzésének lehetőségét biztosítani.

2. Üzembe helyezés, gázbeadás

A Közvetlen szállítóvezetéki felhasználónak, vagy megbízottjának a Társaságtól írásban kell kérnie a földgázbeadást új kapcsolódási pont kialakításánál, illetve a meglévő rendszer átalakításánál (amennyiben nyomásmentesíteni kell a rendszert) a gázbeadást megelőzően 8 nappal.

A gázbeadásra vonatkozó feltételek:

- a felhasználói rendszer beruházójának beruházói nyilatkozata, mely tartalmazza, hogy a létesítmény kielégíti a műszaki-biztonsági előírásokat, üzemeltetésre alkalmas, a szükséges engedélyek rendelkezésre állnak, a gázbeadás feltételei adottak;
- a Közvetlen szállítóvezetéki felhasználó nyilatkozata a létesítmény üzembe helyezhetőségéről;
- a Rendszerhasználó rendelkezzen az érintett betáplálási-kiadási pontra érvényes Rendszerhasználati Keretszerződéssel és a feltöltéshez szükséges mennyiséget az IP-n nominálja;

- a Közvetlen szállítóvezetési felhasználó rendelkezzen az érintett technológiai rendszerére vonatkozóan az illetékes hatósági engedéllyel, amennyiben ez szükséges.